

Előfizetési árak:

Égész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Lapunk számára hirtételeket minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.

Nyitteesora 40 fillér

POLITIKAI HETILAP

Működnek.

Irtunk már arról a mozgalomról, amely a Felvidék tót ifjait a cseh és morva szakiskolák felé akarja terelni.

Akkor mint tervről beszéltünk csak róla, most azt a hirt vesszük, hogy a tót nemzetiségi agitációnak ez a legújabb szerve már meg is kezdte működését.

Itt, a nemzetiségi centrum közvetlen hatáskörében, ahol minden újonnan megindított mozgalom ma legerősebben volt mindig érezhető, vártuk ennek legelső eredményeit s ehelyett a messze Sáros megyéből halljuk a panaszt, hogy ott az ügynők immár tíz gyermeket szállítottak el.

És amennyire meglepödtünk a várható dolgok ilyen fordulatán, keresni kezdtük az okokat, amelyek a nemzetiségiakat ebben az irányban éppen Sárosra, erre a legkevésbé iníciált megyére utalták.

Az, hogy a hatóságok éber figyelmének, mindenre kiterjeszkedő érdeklődésének hiánya, vagy az ottani magyar társadalomnak az ilyen dolgok iránti érzéketlensége csalta volna őket oda, alig hihető, ha meggondoljuk, hogy a tót nemzetiségiakat a legéberebb hatóságok és társadalmi örködést is megkerülik vagy kijátsszák akkor, ha céljaik megkivánják azt.

Az eljárás ezen alakjának végrehajtásában annak, hogy Sárosban az ellenőrzésre hivatott körök talán kevésbé gyakorlottak, mint ott, ahol az évtizedek óta folyó kölcsönös harc az érzelmeiket kifejlesztette rég, csak segítő tényező lehetett; tulajdonképpen okát azonban annak a tervnek keretében kell keresni, amit a tót nemzetiségi párt a Felvidék tót

népének behálózására, megnyerésére legutóbb kieszelt.

A cseh-tót kölcsönösségnek megszületése óta állandóan figyelemmel kísértük a jelenségeket, amelyek e mozgalom jegyében merültek föl. És abból, hogy ennek intézményei: a cseh tőkén alapított különféle pénzügyintézetek, szövetkezetek, egyesületek, körök, iparvállalatok milyen elosztást nyertek, meggyőződöttünk arról, hogy ez a mozgalom több gondot fordít a semleges vagy éppen a nemzetiségiakat iránt ellenszenvet érző vidékek, falvak megnyerésére, mint arra, hogy a már öntudatra ébredt helyeket megerősítse.

Láttuk, hogy a cseh tőkének ezek a szülőttei a gazdasági érdekek ártatlan hangoztatása mellett éppen ott kerestek talajt, ahol a nemzetiségi politikának barátja alig volt és ott kezdtek meg lassu, alattomos működésüket, ahol a gyanútlan erőket könnyen áltathatták addig, míg gyökereik a talajban megerősödtek.

A tót nemzetiségi mozgalmaknak ez a legújabb alakja is ezen a csapáson halad tehát, amikor működése terétől a kevésbé iníciált Sárosra szorult ki.

És ez alkalmat nyújt nekünk annak elbírálására is, amit a tót nemzetiségiakat a tanulóifjúsággal megkezdett újabb akciójuk mentésére, igazolására hoznak föl.

Amikor nyilvánvaló, hogy a tanulóifjúságnak ez a kifelé való szállítása a tót nemzetiségi mozgalmakkal oly szoros kölcsönösségben, egységben levő cseh és morva politikai körök által fenntartott iskolák felé vezet, amikor itt is, ott is ennek a cseh-tót egységnek szolgálatában álló egyének tevékenykednek csupán a gyermekekkel való üzérkedés lebozoyításá-

ban és amikor a csábító hírlapi felhívások kommentárjai maguk hirdetik legerősebben, hogy a cseh iskolákban a „nemzeti irányú“ nevelésre különös suly fordítatik: akkor tudjuk, hogy mennyit higgyünk el abból a mentegőzésből, amely a cseh iskolák látogatásának kívánatossága mellett a cseh iskolák fejlettségét hozza föl.

Akár mennyire nem igaz ez, a mozgalom azonban folyini és fejlődni fog. A mi közép és felső iskoláinkból kitessékelt tót elemek kevés anyagot szolgáltatnak a kiterjesztett szervezet ellátására, fokozni akarják ezt ilyen módon. És ha akarják, meg is teszik. El lehetünk készülve arra, hogy a legközelebbi évtizedben olyan nemzetiségi tábort állunk majd szemben, amelynek legkisebb számottevő tagját is a cseh és más hasonló iskolák külön, a velünk szemben való hadviselés tudományában nevelték.

Ennek egyedüli ellenszere az, ha a külföldön szerzett legkisebb képesítésnek itt való érvényesülését lehetetlené tesszük. Törvény kell arra, hogy az ipari, kereskedelmi vállalatok csak a hazai iskolákban szerzett képesítést alkalmazzassák. —ár.

Vármegyei élet.

Közgyűlés.

Tapasztalatból mondhatjuk, hogy dacára a „szüreti munkáknak“, őszi közgyűlésünk már másfél tized óta a legnépesebb. A mezei hadak ilyenkor megemberelik magukat s magukra hagyva a trenseni köpcös szüretelőket, majdnem kivétel nélkül beugranak egy kis politikára.

Itt benn azután nem igen sokat törődnek a közügyekkel, hanem inkább a szüret kedvező, vagy kedvezőtlen kilátásairól folyik a diskurzus,

Turóczi Hitelbank R.-T. Turócszentmárton.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Alaptőke 400000 korona.

Tartalékok 40000 korona.

Kirendeltsége: Szacsányban.

A Fonciere Pesti Biztosító Társaság főügynöksége

Árva és Turócz megye részére.

Üzletkőr: Takarékbetétek könyvecskére és folyószámlára, váltók leszámítolása, jelzálogkölcsönök, ércpénzek, értékpapírok, külföldi váltók vétele és eladása, hitellevelek kiállítására az összes bel- és külföldi piacra. Tőzsdei megbízások keresztülvitele.

mert hát szó, ami szó, nálunk a *krumpli* viszi a főszerepet. Ha jó a termés, kedélyes mosolygó arcok ülnek körül a piros posztós asztalok, ha meggyenge, a bizottsági urak olyan képet vágnak, mintha már holnap következnek el a bibliabeli utolsó ítélet.

Az idén pedig van ok a panaszra. A gabona sem szórt a remélt mennyiségben, a krumplitermés is befagyott a komisz időjárás miatt.

És csudálatosképpen ma mégis csupa kedélyesség közt tölt el a közgyűlés előtti fél óra. Csoportok keletkeztek, suttogtak, bugtak, hogy azt kellett hinnünk, valami összeesküvésen török a fejüket, mikor egyszerre kitörő kacaj jelezte, hogy vége az anekdotának.

— Képzéljétek csak, beszéli egyik felsőjárású ur, Stubnyafüzdőn most rendezik be a villamvilágítást. Csernák, a molnár, ki szintén benn van a vállalatban, villamoserőre alakíttatja át az őrlejtét. Attól való félelmében azonban, hogy a nép idegenkedni fog az újítástól, nemcsak azt fogja kiirni az épületre, hogy: *Első turóczi gőzmalom*, hanem még kéményt is épít, mely azonban sohasem fog fűstlőni.

Körülbélül ez volt az utolsó anekdota, mert a terebben megszólalt a csemettyű, siettek be a terembe, hogy a sokadalom miatt ki ne szoruljanak megcsodált helyeikről.

A közgyűlés lefolyásáról egyébként a következőket közöljük.

Elnöklő főispán a megjelent tagok szíves üdvözlése után a közgyűlést megnyitván, *Zathureczky Miklós dr. tb. aljegyző*

felolvassa az alispán jelentését, melyből kiemeljük a következőket:

— A tisztikarban történt változások jelentem, hogy a főispán ur Öméltsósága *Nozdroviczky Lajos* végzett joghallgatást, székesfehérvári lakost a vármegyéhez díjtalan közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

— Örvedetes tényként említem fel, hogy vármegyénkben a kolera-veszedelem ugylátszik teljesen elkerült, sőt tulajdonképpen valódi kolera-gyanus esetek sem fordultak elő, amennyiben az ily féle megbetegedések egészen más természetűeknek bizonyultak.

— Kapcsolatosan jelentem, hogy a kolera elleni védekezések vármegyénkben is végrehajtottak, de természetesen csak a lehető határain belül; mert a helyzetet és a viszonyokat megváltoztatnunk nem lehetett s míg maga a közönség nem fogja átérzeni az ily féle védekezések feltétlen szükségét, addig a hatóságok is csak félmunkát fognak végezhetni.

Nem akarom ezzel azt mondani, hogy a hatóságok kérelmetlenül szigorú ne gyakoroljanak a renitenskedőkkel szemben, sőt ezt feltétlenül szükségesnek hangoztatom, hanem csak jelezni kívántam azt, hogy a legenergiusabb hatósági intézkedés is megtörik a létező viszonyok hatalmán.

Egyébként azt hiszem, hogy a kolera hazánk más részén is szünőben van s ehhez képest ezen veszedelmet ezidőszereint ugylátszik elkerülnünk.

— Áttérve mezőgazdasági viszonyainkra jelentem, hogy az ideai termés átlagosan nagyon gyengének sőt talán rosszának is mondható.

A korán nyílt tavasz nagy reményei sajnos eloszlottak, amennyiben a kalászos növények s kivált a tavasziki igen gyengén fizettek s a burgonya szintén gyenge hozamot fog adni. Egyedül a zöldségtermés

mutakozik kielégítőnek, betakarítása azonban igen nagy vesződséggel jár.

— Most ismét egy másik baj fenyegeti gazdaközönségünket. Ugyanis az egek annyira elszaporodtak, hogy az őszi vetések megsemmisülésének nézünk elébe. Sok gazda el sem meri vetni a magot; mert az elvetett földrésztetek szomorúan mutatják az égérszűrészek káros nyomait. Ennélfogva már most láthatjuk, hogy az őszi kalászos növények termése a jövő évben sem lesz kielégítő.

A felolvasott alispáni jelentés az állatnyenyésztés és kivándorlást érintő részeiben is egyhangulag tudomásul vétetett.

Rakovszky Iván dr. vármegyei aljegyzőnek országgyűlési képviselővé történt megválasztása folytán megüresedett másodikjezői állásra *Martincsek Károly* árvaszéki jegyző, ennek helyére pedig *Zathureczky Miklós dr. tb.* aljegyző közigazgatási gyakornok választott meg. A megválasztott tisztviselők az esküt a közgyűlés színe előtt nyomban le is tették.

A kir. Belügyminiszter 5888/1910. számú irata, melyben arról értesíti a vármegye alispánját, hogy Ő császári és Apostoli királyi Felsője a születésének 80-ik évfordulója alkalmából a vármegye közönsége részéről kifejezett szerencsekívánatok legkegyelmesebben tudomásul vette és a vármegye közönségének legmagasabb köszönetét nyilvánította, hódoló tisztelettel tudomásul vétetett.

A m. kir. Belügyminiszter 111212/1910. számú leirata, mely szerint a 7—15 éves elhagyottá nyilvánított kiskorúak gondozási költségeinek viselése és az elhagyott gyermekek közönségi segélyalapjának létesítése tárgyában alkotott vm. szabályrendelet jóváhagyását megtagadja, tudomásul vétetett.

T Á R C A.

Az 1831. évi kolera.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —
Irtá: Bráz Béla levéltárnok.

Az 1830. év őszén üstökös — vagy mint az alföldi nép nevezte — kaszás csillag járt az légen. A tapasztaltabb öregek dőghalált és háborút jósoltak a rendkívüli tüneményből. Mindkét kombináció valónak bizonyult.

Éjszakkelenen egy hős nemzet a zsarnok elnyomatás rabláncát csörgette. A honvágy, a szenvedések és nyomor fájdalmas érzete kitört a betegesen izgatott szivekben és lelkekben. A végtelen hazafüti fájdalom fegyvert adott a lengyel nemzet kezébe. Az 1830. év november 29-én hősies harcra kelt Lengyelország, hogy elbukjék; az elkeseredett harcok lángja lobogott az egész országban. Az északi kolosszus egész súlyával rávetette magát a szent lelkesedés elfojtására. A számlálhatlan mártirok vére pirosra festette az észak szűz havát. Hőlepel borította be az elesett lengyel hősokeket. A tavasz lágy fuvalma elolvasztá a gyszos fehér leplet s nyomába pusztítva járt a halál, a „napkeleti epekoróság”, a „fekete halál”. Közönséges nyelven az ázsiai kolera. A pusztaságokon eltemetetlenül heverték a hősök tetemei, a ragadozó állatok zsákmányai. 1831. év nyarán kitört a pestis, akiket megkimélt a

gyilkos fegyver, ezrével söpörte a dőghalál. A hontalan nemzet gyermekei menekültek a két iszonyu ellenség elől, francia (parisi emigratio) és magyar földre. Fájdalom! A mély csirájait magokkal hurcolták országunkba.

Az epidémia északról és keletről fenyegette hazánkat. Északon Galiciából, keleten — Erdélyben — pedig Bukovinából. A helytartó tanács leirata szerint Bukovinában július közepéig 6675 polgár s 292 katona halt meg.

Moldvában Jaszj körül annyira dult, hogy az emberek a halálfélelem elől az erdőbe menekültek s barlangokban laktak. A falvak kiürültek s a lakatlan helyeken s a parlag szántóföldeken és mezőkön őrizetlen állatok s a vadak csordái csavarogtak. Jaszzyban július 1-én egy nap 45—46 ember pusztult el. Szilisztriában, Kischeneff s Vidinben grasszált legjobban a fekete mirigy. Galiciában július 9-ig 20.678 ember halt meg.

Magyarországban legelőször Ugocsa megyében június 13-án lépett fel 110 halottal, innét Borsodba ment át 6964 ember életét kioltva, Torontálba június 16-án 7526 áldozattal, Beregben pedig június 23-án 662 embert pusztítván el. Július 1-én az egész országban általánosán dühöngött.

Turóc vármegyében július 9-én egyszerre három helyen lépett fel, Znióvárjálán, Turánban és Turócszentmártonban. Ezen gyszéseményekről felmaradt városi jegyzőkönyvek

szomorú képet tárnak elénk. Turócszentmártonban Kassovits András városi jegyző a következőket jegyezte fel: Városunkban 212 ember halt meg ezen iszonyu epidémiában, mely a tengeri betegséghez volt hasonló. A város színejeva pusztult el, így az előjáróság is, Galanda József bíró és a jegyző kivételével. Naponta 6—12 éjván halt meg. Alig volt ház, melyben a járvány fel nem lépett volna. Ahol beteg volt, onnan a többi lakót kilakoltatták. A betegekhez s halottakhoz senki sem mert nyulni s a városi kórházból az egészséges koldusokat rendelték oda. A Turóc folyó két ága mellé két deszkabódét táloáltak össze, egyet vesztegházul, melyben a gyanusakat füstölték a kolera ellen, a másikba a városból a betegeteket szállították. A megyei urak a börtönből a foglyokat kilakoltatták a betegek mellé, ezek azonban a halál elől elsőökdöstek. A matica jelenlegi helyén volt a városháza a ménteleppel. A méneket betegek kiszállítására s halottak vitelére alkalmazták. A halottakat a Jahodnik és Turócszentmárton közt levő partoldalba temették minden jel és ceremónia nélkül. Sem pap, sem kántor, sem gyszóló nép nem kiserhette a koporsót, csak 1—2 koldus pipaszóval a nagy büz ellen. A szülők, gyermekek csak messziről jajveszékelve nézhettek a szivtépo látványt.

Sírák, jajveszékélés töltötte be a város utcáit. Avagy nem rémlátvány volt-e látni,

A m. kir. belügyminiszter 125170/1910. számú leirata, mellyel a vármegye közönsége által a díjnokok szolgálati viszonyainak és fizetésének rendezéséről alkotott vármegyei szabályrendelet jóváhagyási záradékkal el-látva leküldi, tudomásul vétetett.

A m. kir. Belügyminiszter 90892/1910. b. m. számú s a Krassószőrény vármegyei ár-víz-károsultak segélyezése tárgyában kiadott körrendelete tekintettel ama körülményre, hogy a vármegye közönsége ily célra szánt alappal nem rendelkezik, a vármegye alispánjának adatott azzal a céllal, hogy saját hatáskörében indítsa meg a gyűjtést az elemi csapást szenvedettek érdekében.

A Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter 40414/1910. sz. leirata a Ruttkárol Turóc-szentmárton felé való személyi közlekedhetés érdekében bevezetni kért újabb személyszállító vonat beállítását, valamint a vármegye közönsége által Turóc vármegye területére kiterjedő hatáskörrel felállítani kérelmezett külön mértékhatékosított hivatal felállításának megtagadása tárgyában adott válasza tudomásul vétetett, illetve ez utóbbi oly utasítással adatott ki az alispánnak, hogy tegye magát érintkezésbe a kereskedői körökkel s gyűjtött adatok alapján tegyen újabb indokolt jelentési a miniszternek.

A vármegye 1911. évre szóló háztartási, továbbá a vármegyei tisztai nyugdíjlap 1911. évi, valamint a vármegyei központi szegény-alap 1911. évi költségeloirányzata a szám-vevőség által egybeállított szükséglet és fedezetét részleg jóváhagyatott.

A kórorvosok illetményeiről 1911. évre összeállított szükségleti kimutatás elfogad-tott.

A vármegye alispánjának a hordójelző felállítására iránt alkotandó vármegyei szabály-rendelet tárgyában tett előterjesztése a sza-bályrendelettel együtt elfogadattatott s meg-

erősítés végett a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez terjesztetett fel.

Zólyom vármegye közönségének átírata a korcsmák és italmérési üzetek vasár- és ünnepnapokon való zárvaratásának elrende-lése, Tolna vármegye közönségének átírata hat évig szolgált katonai altisztek megfelelő javadalmának a katonai igazgatás részéről való biztosítása, Versecz th. j. f. város kö-zönségének átírata a borfogvasztási adó eltörlése, Versecz th. j. f. város közönségének átírata a borok értékesítése, Versecz th. j. f. város közönségének átírata a bornyilvántar-tások eltörlése, Debreczen sz. kir. város közönségének átírata az Osztrák-Magyar Bank által kibocsátható záloglevelek 300 millió koronában megállapított összegének 500 millió koronára leendő felemelése tár-gyában megküldött átíratai tudomásul vé-tettek.

Ellenben Jász-Nagykun Szolnok vármegye közönségének átírata a husvizsgálatról szóló 54300/1910. számú miniszteri rendelet mó-dosítása, valamint Szeged szab. kir. város közönségének átírata az országos tűzrendé-szeti törvény megalkotása tárgyában hozott határozatának felirati pártolása mondatott ki.

Több jelentéktelenebb községi ügy le-tárgyalása után az 1904. év végén 6 évre megválasztott s a folyó év végével megbi-ztatásukat veszített vármegye bizottsági tagok helyeinek betöltése és a választások meg-ejtése került tárgyalás alá, mi célból a köz-gyűlés a következő elnököket és alelnököket küldi ki:

Felsőstubbyára (nov. 29.). Elnök: *Ra-kovszky* Iván dr., alelnök: *Bán* Adolf.

Szklendóra (nov. 28.). Elnök: *Róth* Emil, alelnök: *Páles* János.

Stubnyafüredn (november 30.). Elnök: *Záborszky* Adolf, alelnök: *Halmos* Péter.

Jaszenovora (nov. 28.). Elnök: *Dávid* Gyula, alelnök: *Timkó* Gusztáv.

Hájsza (nov. 29.). Elnök: *Velits* Kálmán, alelnök: *Halmos* Péter.

Szentmihályba (nov. 30.). Elnök: *Szofta* Károly, alelnök: *Csepcsányi* Béla.

Mossócra (nov. 28.). Elnök: *Lencső* János dr., alelnök: *Toperczer* Vilmos.

Tótrónára (november 29.). Elnök: *Justh* Ferenc, alelnök: *Timkó* Gusztáv.

Znidóvraljára (nov. 30.). Elnök: *Párvy* Endre, alelnök: *Kristofcsák* Lajos.

Szucsányba (nov. 28.). Elnök: *Schulz* Lajos, alelnök: *Lencső* András.

Turánba (november 29.). Elnök: *Ujhelyi* Attila, alelnök: *Honéczy* Sándor.

Szklabinára (nov. 30.). Elnök: *Dugovich* Titus, alelnök: *Jeszenszky* Gaspare János.

Pribócra (nov. 29.). Elnök: *Gáffor* Dezső, alelnök *Ruttkay* Béla.

Kostyánba (nov. 30.). Elnök: *Csepcsányi* Sándor, alelnök: *Honéczy* Sándor.

Neczpátra (nov. 28.). Elnök: *Justh* György, alelnök: *Fabriczy* Samu.

Alsóruttkára (nov. 29.). Elnök: *Szolarik* Vilmos dr., alelnök: *Martincsek* Károly.

Felsőruttkára (nov. 30.). Elnök: *Saager* Ferenc, alelnök: *Martincsek* Károly.

Turóc-szentmártonba (nov. 28.). Elnök: *Lax* Adolf dr., alelnök: *Honéczy* Sándor.

Az időközökben beérkezett ügyek letár-gyalása után elnöklők főispán a közgyűlést bezárta.

(—)

Megyei és községi ügyek.

(S) **Hitelesítési közgyűlés.** A folyó hó 15-én megtartott rendes közgyűlés jegyző-könyvét a vármegye törvényhatósága a folyó hó 18-án hitelesítette. E hitelesítési köz-gyűlésén a főispán ur intézkedése folytán vármegyénk alispánja elnökölt.

mint esik össze itt, amott az utcán egy öreg, egy erőteljes egyén, vagy egy elárvult gyerek az ut porába s a haldoklókat így szállítják ki a fabödékba a betegháza. Hítvestárs hitvestársát jajveszékelve keresi, azt sem tudja élő-e, avagy halott már? A sok árva gyerek sirva bolyong az utcán kenyerért esedve, de nincs aki adjon. A jobárát elbucszik barátjától, mert a jövő pillanat sem biztos. A hivatalok szünetelnek, csak a halál mőködik. Szünetel a munka, csak a sirás, jálgatás s kétségbeesés nem akar szünni. Folytonos borulat, az eső folyton szakad, mintha egy második vízözön következne. A nap, ha ritkán előtűnik a fellegek közül, halványasága fényugárt terjeszt, mintha az ítéletnapja közel volna.

A városon kívül minden ut mellett egy huszár (Waldmon ezredbeli vértsek voltak itt őrségen) vigyáz arra, hogy senki se be, se ki ne mehessen s ha egy tévelygőt elfog, viszik a füstölő háza tíz napi kurára. Julius 19-én annyira dula a pestis, hogy nem gyógyik a betegeket kiszállítani s a halottakat el-temetni. Egy sirba 14 halottat is eresztenek s mint a csatasíkon, oltatlan mésszel hintik be. Egy Kokovány nevű asszony három napig temetletlenül hevert az udvaron, jobbról s balról egy-egy kis gyermeke, fejénél ápoló nővére haldoklott. Az ápoló s temető koldu-sok elszöktek. Keményebb szívű emberek az öldöklő bűz ellen boróka és fenyőgalyakat

égetnek az utcákon. A rendkívüli tartós esős zivatarok miatt a megérett nyomoroságos termés aratása nem kezdődhetett meg s így a dőghalálhoz járul az éhínség veszedelme.

A nép ártalmas gombákkal és füvekkel táplálkozik. „Éhínség fenyegeti nemcsak a napszámot, kinek nincs munkája s napibére, hanem a földművelő népet is. A hus és gabona rendkívüli drága.

Hasonló kétségbejött állapotot mutat Misskovits Ernést zniói fűszeres levele Justh Ferenc első alispánhoz. „Mint jó pásztor, életemet áldoznám szegény kétségbe-esett hiveimért. Gonoszságainkért ostoroz az Ur. Az ég csatarnál nyitvak s hull az eső, hogy a nép megatalkodottságát elmossa. Vetéseink elpusztulva, kicsírázva, az éhség anyagla gyilkait mutogatja, a nép dolgoznék, de nincs mivel csillapítsa az ugató gyomrot. (latrans stomachus.) Egy gyerek jött az erdő-ből, kosara tele rothadt gombával s burgonyával, melyekből Tekintetességednek is küldtem szemlélés végett s ez ellen a ható-ság mit sem tesz. Egy másik fiu — Bakoss — ilyen gombát evén, kiadta lelkét. Egy erő-teljes ember ilyen gombákkal ment a másvilágra. Mások növényekkel, mérges gyökerekkel és száraz káposztalevelekkel csillapítják nyomorult életüket. Valjon a ha-tóság nem részes-e abban, hogy a nyavalya ezért terjed. Itt lehet a mossóczi és zniói patikusok összes orvossága, a lelkiatyák

ékes szólása s tanácsa s az orvosok önfel-áldozása, mit sem használ, ha a hatóság nem ügyel fel s nem nyújt segélyt. Tekintet-ességhöz fordulok, mint aegyptomi József testvérei a hatalmasabbhoz; s a veszélyben levő apostollal — jó uramhoz, Uram segits, mert elveszünk. A privigei magtárban van elég gabona eladásra, de a nép nem mehet ki a katonai zárvonat miatt, de ha kiszöknek is, drága pénzért, 4 forintért hoznak egy mérőt. Egy nemes ember Sz. Györgyre hozván gabonát 8 forintot kért mérőjeért, így akarván a szerencsétlenül gazdagodni, nem rettegván a bosszualás angyalától. Eddig a hatóság hozatott többször, de az én haldokló népem keveset kapott s ha sirva ment gabonáért, jajveszékelve jött vissza.

Az anyák nem szoptathatnak, mert éhség-től az életadó emlők kiszáradnak s az apa nem nyújthat darab kenyeret sirva fuldokló gyermekeinek. Isten irgalma mellett Tek. urhoz, mint hű barátomhoz fordulok én, mint lelki-gyermeiknek atya, teljesítse kérésemet gyermeikim nevében, akik sirva sirnak éjjel nappal s nincs, aki őket megvigasztalja. Plachner orvos jó ember, de gyarló s fél a haláltól s nem igen meri alaposan megvizs-gálni a beteget stb. stb. Magasztos lelkiületét ismerem jó barátomnak s a megye önfelá-dozó vezetőjének, hiszem, nemes szíve meg-indul kérésemen.

(Folyt. köv.)

(§) **Vármegyénk a gyermekszanatóriumért.** A vármegye főispánjának átirata folytán, vármegyénk közönsége a mult közgyűlésben 100 koronát adományozott a gyermekszanatórium javára, illetve ezzel az összeggel a szanatórium rendes tagjai közé lépett be.

(§) **Népszámlálás.** Az 1911. évben megjelentő népszámláláshoz szükséges ismeretek elsajátítása végett a kir. statisztikai hivatal kiküldöttjei a népszámlálási biztosoknak a jövő hó 8-án a vármegyeháza nagytermében előadást fognak tartani. Az előadáson az érdeklődő közönség is résztvehet.

(§) **Esztergom vármegye kolera-mentes.** Esztergom vármegye alispánja a folyó évi 3847. számú átiratában arról értesíti vármegyénk alispáni hivatalát, hogy Esztergom vármegye területe az ázsiai kolera-tól teljesen mentes, amennyiben ily természetű megbetegedés tíznegy nap óta egyáltalán nem fordult elő.

(§) **Raksa s Nedozor a tüzoltóságért.** Még a nyolcvanas években Raksa, Nedozor, Zorkócz és Szentmihály község együtt tartottak fen tüzoltóságot. A községből később Zorkócz és Szentmihály községek kilépvn, Raksa és Nedozor, a két egybeépült község magára maradt. Ez idő óta a két községben rendes tüzoltóság nem volt. Most avégből fordulnak a nevezett községek a vármegye alispánjához, hogy szorítsa rá a községeket, hogy a tüzoltóságot szervezzék. A községeknek jogos kívánsága, mint az alispán felfogását ismerjük, a legrövidebb idő alatt teljesülni fog.

A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara jelentéséből.

A kereskedelmi kamarák évi jelentései rendszeren hű képét adják vissza egyes kerületek gazdasági és ipari viszonyainak. Ennél fogva méltán megérdemlik, hogy ugy a gazdaközönség, mint az iparral és kereskedelemmel foglalkozók lehetőleg bő tájékoztatást nyerjenek ezen jelentésekről, hogy ennek tanulságait, konzekvenciáit a maguk hasznára fordíthassák, a maguk javára kiaknázhassák.

A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara 1909. évi jelentése is igen sok tanulságot tartalmaz ugy a gazda, mint az iparos osztályra nézve s ezuttal csak azt kifogásoljuk, hogy a találóan megfestett rossz gazdasági és ipari viszonyok bemutatása után nem siet keresni megjelölni ama módokat, melyek a társadalom e vért és erőt szolgáltató két osztályát a jelen siralmas pangástól legalább némileg mentesíthetné.

Elismerjük, hogy ez rendkívül nehéz feladat, belátjuk, hogy a jelen viszonyok óvatos és körültekintő mérlegelése után ez kvázi

lehetetlennek látszik, de még sem hisszük, hogyha az egészre kiterjedő akció nem is, legalább a részleges mentő munka eredményre nem vezetne.

Kereskedelmünk, csak Turócz vármegyéről beszéltek, teljesen pang. A legutóbbi két évben többször eset fordult elő, mint az ezt megelőző tíz évben. Kis és nagyiparunk nemcsak nem fejlődött, hanem a legszebb reményekre jogosító iparvállalatok vagy teljesen beszüntetik a munkát, vagy csak leszállított létszámmal dolgoznak, így akarván kikerülni a fenyegető válságot, melybe a mostoha viszonyok által belesodortanak.

Igy állván a dolgok, önkéntelenül felvetődik a kérdés nem volna-e helyén való, ha a kamara a mentő akció kérdésében a felvidéki vállalatok képviselőit beható tanácskozással végezt gyűlésre hívná egybe s ott beszélnék meg, hogy mi módon lehetne elhárítani azt a fenyegető veszélyt, mely a még magukat nehezen fentartó vállalatokat is végleges bukással fenyegeti.

Ennek előrebocsátása után a kamara mult évi jelentéséből adjuk a következőket:

A lefolyt év közgazdasági életének találó jellemzése után áttér a mezőgazdasági eredmények ismertetésére, melyből kiténik, hogy vármegyénkben 1909. évben közel 2 ezer métermázsza búzával, 22 ezer métermázsza rizzszal, 39 ezer métermázsza burgonyával termelt kevesebb, mint a jelentés évét megelőző 1908. évben. E rendkívül kedvezőtlen termési eredményt némileg ellensúlyozta az, hogy árpatermésünk közel 5 ezer, zabtermésünk pedig 8 ezer métermázszával multa felül az 1908. év termését.

Ezekhez a rossznak mondható termési eredményekhez járult még az a körülmény is, hogy a nagymennyiségű és olcsó import miatt a szegényes termés sem volt értékesíthető oly árakon, melyek a szűkös termésből folyó rendkívül nagy károk némileg ellensúlyozhatók lettek volna.

Természetes dolog, hogy eme hátrányos termési viszonyok nagyon befolyásolták az állattenyésztést is, amit legjobban mutat ama körülmény, hogy 1905. évtől kezdve szarvasmarhaállományunk alig emelkedett 2 ezer darabban, sertésállományunk pedig ugyancsak az említett évtől kezdve közel 5 ezer darabban fogyott.

Vármegyénkben is művelt iparágakról a következőképen emlékezik meg:

a) **Téglagyártás.** Kerületünk téglagyárai — a vett jelentések szerint — jó üzletre tekinthetnek vissza. A pozsonyi, őturai, bercsenyi, kismányai és turóczszentmártoni gyárak jelentékenyen növelhették termelésüket; a dévényujfalusi és szucsányi gyárak termelése nem változott; a bazini téglagyártás őzskor nagy tűzvész pusztította el, aminek következtében termelése nem érhetette el az előző évi mennyiséget.

A szucsányi gyár jelentése szerint a termelvények kelendősege kora tavaszkor a Szerbiával támadt konfliktus folytán nagyon kedvezőtlen volt, mert a háborús hírek következtében a közönségben minden vállalkozási kedv ellankadt és csak a normális viszonyok helyerállta után kezdődött meg a tulajdonképeni építkezés, amikor a munkálatok rohamosan indultak meg, de ezen késedelem dacára is módjában állott a gyárnak összes gyártmányait elhelyezni.

A vállalat gyárkéményépítési és kazánbefalazási osztálya szépen fejlődik, a lefolyt évben az ország minden részében voltak kisebb-nagyobb kéményépítései.

Tavaszkor üzembe helyezte a kassa-oderbergi vasuthoz csatlakozó iparvasutját, miáltal szállítóképessége tetemesen nagyobbodott.

A turóczszentmártoni gyár szintén iparvasutat óhajt létesíteni, ezen tervének megvalósítása elé azonban a község elöljárósága akadályokat gördít.

b) **Ruházati ipar.** A znióváraljai posztócipőgyár egy év óta áll fenn s így még sok fáradságba és költségbe kerül a munkások kiképzése.

A mult évi egész termelését sikerült eladnia s annak mintegy 80%-át Boszniában helyezte el. Az ócavaló kivitel a morva versennyel szemben fejleszteni lehetne alacsonyabb vasuti díjtételek által.

c) **Cellulozegártás.** Mindkét kerületbeli gyárunk, a zsolnai és a turóczszentmártoni, kénytelen volt a túltermelés, keresethiány és erős verseny miatt termelését csökkenteni. Az árak 15% hanyatlást mutattak a mult évvel szemben, főképen a Skandináv-államok versenyre következtében. A két gyár Ausztrián kívül exportált Németországba, Franciaába, Angol-, orosz- és Olaszországba, Belgiumba, Bulgáriába, Amerikába és Indiába. A kiviteli üzletre károsan hatott a vasuti tarifaemelés.

Kőolajfinomítás. A pozsonyi „Apollo” kőolajfinomító azt jelenti, hogy a kőszén a nyersanyagok és a nyersolaj drágulása egyrészt, másrészt a munkabérek folytonos emelkedése, valamint a gyártmányok árának tetemes csökkenése hátrányosan befolyásolták az üzletet. Az amerikai petroleumtrust harca az elmúlt évben még élesebbé vált; az az igyekezete, hogy az árakat lerontsa, ugy a belföldön, mint a külföldön sikertült. A mult évben két hazai gyár, köztük a turóczszentmártoni is, kénytelen volt csödbe menni, egynehányan már is beszüntették üzemüket és ha a versengés a mai formában továbbra is fennáll, hazai kőolajiparunk komoly veszedelmeknek néz elébe.

d) **Szeszgyártás.** Vármegyénk területén összesen 19 mezőgazdasági szeszgyár volt üzemben, melyek összesen 13204 hektoliter szeszt produkáltak.

- Nagy sirkőraktár! -
Gyászcekkékből raktár!
Sirlámpák, sirkoszorúk.
Temetkezési vállalat.

SVEHLA JÁNOS
BUTORARUHÁZA, TEMETKEZÉSI
VALLALATA ÉS SIRKŐRAKTÁRA
TURÓCZSZENTMÁRTON

Szolid és figyelmes kiszolgálás!

Valódi mahagoni és pallisander háló- és ebédülőszobabutorok. A legfinomabb minőségű cseresznye-, fűgy- és cserfa stb. matt és polírtus butorok. Saját készítésű masszív szoba- és konyhabutorok. Szőnyegek, függönyök, szobadiszkek stb. tuhalmozott raktár miatt beszerzési áron

„Ipartestületünk. A turóczi-szentmártoni ipartestület tagjainak száma 130, a belajstromzott segédéké 178, a tanoncoké, 54. Tanoncszerződés 54 kötetted és 41 tanonc lett felszabadítva. A békéltető bizottság elé panasz nem került. A testület vagyona 3107 korona 87 fillér.

HIREK.

— **Személyi hírek.** *Láng* Ernő a brassói cellulozegvár főigazgatója több napi tartózkodásra városunkba érkezett, hogy az itteni gyár üzemét felülvizsgálja.

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja *Bada* Emil dr. kiscsepceányi lakost fizetés-telen közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

— **Változások a megyei tisztikarban.** Dr. *Rakovszky* Ivánnak országgyűlési képviselővé történt megválasztása folytán megüresedett II. aljegyzői állásra a törvényhatósági bizottság *Martincsek* Károly árvászeki jegyzőt, ennek helyére pedig dr. *Zathureczky* Miklós tb. aljegyzőt választotta meg.

— **Halálozás.** *Id. Tomascsek* János föld-birtokos és építész, az arany érdemkereszt tulajdonosa Szucsányban folyó hó 21-én életének 84-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A holttest folyó hó 23-án délután fél 4 órakor fog a szucsányi gyásházban beszenteltetni és folyó hó 24-én délután fél 4 órakor a szeredi családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az elhunytban Turóczi vármegye egy derék polgárát veszítette el. — *Vladár* Emil földbirtokos hosszas szenvedés után elhunyt a folyó hó 10-én Klazányban. A megboldogult hűlt tetemei a majorosi családi sírboltban tetteket örök nyugalomra.

— **A stubnyafürdői tanítóképző** építése már annyira előrehaladt, hogy néhány héten belül teljes befejezést nyer. A tölpre csak a belső berendezés és felszerelés marad hátra. A zóni tanítóképző áthurokolódása minden valószínűség szerint már a jövő év nyarán kezdetét veszi úgy, hogy a jövő tanév már az új épületben közzönd be. A képzőintézetet körülfogó nyolc holdnyi terület befásításához szükséges elmunkálatok szintén megkezdődnek még a jelenlegi őszi folyamán.

— **Hűtlen cseléd.** *Gyurcsék* Mária priekopai lakosnő hosszabb ideig szolgált *Dohány* Fülöp ruttkai lakosnő. A szolgálatadó már hosszabb idő óta tapasztalta, hogy értékes apróságai hiányoznak, de a tolvajt nem volt képes leleplezni. Végre a múlt héten rajtcsipete a szolgálatját, amint ez ismét szekrényében kutatott, ahol pedig keresni valója nem volt. A lealcazott tolvaj töredelmes vallomást tett, minek alapján a csendőrség feljelentette a kir. ügyészségnél.

— **Gyermek a kocsikerekei alatt.** A múlt szombaton *Palkó* István ruttkai lakos hajtás közben elütötte *Csombrk* János Anna nevű két éves leánykáját. A kislány azonban kisebb zúzódások árán megmenekült a kocsikerekei alól. A gondatlan kocsi a csendőrség feljelentette a törvényészkénél.

— **Az Országos Közművelődési Tanács új tagja.** Az Országos Közművelődési Tanács, amelynek *Szell* Kálmán volt miniszterelnök v. b. t. t. az elnöke, legutóbb tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy *Clair* Vilmost, a F. M. K. E. főtitkárát, a magyar közművelődési egyesületek szakelőadóóját, az Országos Tanácsba meghívja. *Clair* Vilmos tagja a Muzemumok és Könyvtárak Országos Tanácsának is.

— **Meglopta a munkástársát.** *Kabina* István szénásfalvi illetőségű ruttkai munkás több társával együtt dolgozott a kassai-odbergi vasút vonalán, hol a pályatestet javították. A nevezett kileste, hogy társai hol tartogatóják megtakarított pénzeiket s egy észrevetlen pillanatban *Szenesi* András ugyan-ésk szénásfalvi illetőségű társának készpénzt elemelte. A munkások gyanuja egyenesen Kabinára esett s midőn szombaton visszajöttek a munkából, feljelentették a csendőrségnél, hol bűnét be is ismerte.

— **Véres verekedés.** A Schulz-féle szucsányi gőztéglagyárban a múlt szombaton este parázs verekedést kezdett néhány munkás. *Polisuk* Márton és *Páska* Pál egyik haragosukat, *Mirva* Józsefet úgy összeverték, hogy nevezett néhány napig kénytelen volt az ágyat őrizni. A duhajkodókat a csendőrség bekísérte a helybeli bírósághoz.

— **Mindszentek napja** közeledik. Halottaink iránt mindnyájan le akarjuk róni kegyeletünket s nagy gondot okoz nekünk, hol vegyünk sírkövet vagy koszorút. Olvasóinkat megszabadítjuk e gondtól, midőn tudomásukra hozzuk, hogy úgy sírköveket, mint sírkoszorúkat legjobban és legolcsóbban *Svehla* János butorkereskedő és kárpitos sírkövektárban Turóczi-szentmártonban vásárolhatunk.

— **Ismeretlen holttest.** Szombaton délután, néhány mezőn dolgozó munkás a téglagyár mellett elfolyó patak mellett egy 70 év körüli öreg ember holttestére bukkant. A szerencsétlen ember feje a patakban volt. Ugylátszik vizet akart inni s ivás közben érte végzete. A munkások rögtön jelentést tettek a községi előjáróságnál a szörnyű leletről, mely viszont a szolgabíróshoz fordult a helyszíni szemle megejtése végett. A helyszíne kiszállt szolgabíró dacára a szorgos kutatásoknak, eddig nem tudta megállapítani a halott személyazonosságát. Büntény esete azonban az orvosi szemle szerint ki van zárva. A halottat a helybeli temetőben földelték el.

— **A felsőstubnyai kasszabetörök.** Még a nyár folyamán történt, hogy a felsőstubnyai körjegyzői hivatalba a falu cigányai betörtek s önnél a nehéz pénzszekrényt magukkal cipelve, a mezőn feltörték s körülbelül 1600 korona készpénzt magukkal vivén, megszöktek. A nyomozást vezető *Stock* János járási őrmester a onban kiderítette a tetteseket. A törvényészek a folyó hó 21-én ítélkezett a betörők felett s azokat egyenként 3—3 évi fegyházra ítélte.

— **Gyakoroljunk jótékonytságot,** de ne feledkezzünk meg egyéb lelki szükségletünk ről sem. Pedig elsőrendű lelki szükséglet halottainkról kegyelettel megemlékezni s nekik sírkövet állítani. Művészi és mégis olcsó sírkövet csak *Steiner Lajos* turóczi-szentmártoni sírkövekereskedőnél kaphatunk.

— **Csalódni emberi dolog,** de nem okvetlen kell. Ha „*Réthly*” névre figyelünk, úgy nem csalódnunk, hanem eredeti Pemete-fucorkort kapunk 60 fillérért, még pedig egy kedvelt régi magyar háziszert, mely köhögés, rekedtség, hurutos bántalmak sok ezer esetében kitűnően bevált. De vizsgálzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a „*Réthly*” név.

— **A hideg idő** beállt és *Héda* B. jóhírű turóczi-szentmártoni csemegeüzletében most már mindennap legjobban friss füstölt husárut és virslit kaphatunk. Ha jó teát, teasüteményt és rumot meg déli gyümölcsöt vagy konservet akarunk venni, akkor is csak *Héda* B. céghez kell fordulunk, ki specialista e cikkeken.

A
közeledő
mindszent
napja al-
kalmából
ajánljuk

Steiner Lajos

☐ sírkőüzlet ☐
Turóczi-szentmártonban.

Női kalapüzletemben mindenfajta női divatcikk: kalap, fűző, keztyű, fátyol stb. stb. a legfinomabb kivitelben kapható. — Divattermemben egy kiváló párisi erőt szerződtettem s úgy új kalapokban, mint átalakításokban a legdivatosabbat és a legelegánsabbat nyújthatom. — Kiváló tisztelettel:

GALANDA MARGIT

divatterme és női kalapüzlet Stábnnyafürdő.

KÖZGAZDASÁG.

Kora tavaszi zöldtakarmány.

Az állatok takarmányozása szempontjából rendszeren a legnehezebb időszak a kora tavasz, március, április május. Ilyenkorra a takarmányrészeket megfogynak, zöldtakarmánnyal még nem rendelkezik a gazda s ennek következtében némely tavasszal oly nagy hiány áll be, hogy a gazda valósággal számiája az időt, az első zöldkaszálas idejéig. Erre az időpontra már most ősszel kell a jó gazdának gondolni s olyan takarmányokat kell már most vetni, amelyek a kora tavaszi hónapokban kaszálhatók.

Erre a célra Nemetországban legújabbán a szőszösbükköny és rozsz keverékét használják. A szőszösbükköny ugyanis a zord telet is kitűnően állja ki, száraz nagy hidegben sem fagy le. Ha tehát augusztus végén, szeptember elején vetjük el, már az ősz folyamán 50—60 cm. magasra nő s ilyen állapotban marad tavaszra is, amikor az első melegező napokon ismét növekedésnek indul. Elvetése leghelyesebben úgy történik, hogy szeptember elején a frissen szántott földbe 15 cm. sőtávolságba vetőgéppel vetjük el. Kikéltése után elvetésétől számított 10—14 nappal vetjük közéje a rozst s egyidejűleg az egész területet meg is boronáljuk. Nagyon zord vidéken ahol a tél korán áll be ajánlatos a vetést előbb, augusztus 2. felében eszközölni. Rendkívül nagy tömeg termést fog adni ez a két vetés abban az esetben, ha elvetés előtt 150 kg. szuperfoszfátot kap a talaj, kikéltése után pedig 1—5 kg. salétromot, amelyet fűrészpórral vagy száraz homokkal keverten szórunk ki. A salétromnak hatása folytán rendkívül buja feljődésnek indul s így már április elején igen dus rendeket lehet róla kaszálni, miáltal megmenekszik a gazda azon gondtól, hogy állatait nem tudja kora tavasszal táplálni. A szőszösbükköny és rozskverék tapasztalatom szerint egyike a legbiztosabb és határozottan a legkorábbi zöldtakarmánynak, mert e keverék a leghidegebb tél után is jó termést, korai zöldtakarmányt ad sokkalta korábban, mint bármely lóhere féle.

Borhegyi-Érsvíz
A LEGOLCSÓBB LITHION TARTALMU SZIKLÁBÓL FAKADÓ TERMÉSZETES ÁSVÁNYVÍZ.

Szerkesztői üzenetek.

Több tanító urnak. Köszönöm bizalmukat. Bár nem vagyok a külső formások embere, ezuttal jó estek megtisztelő sorak, mert azokból látom, hogy mégis akadtak az Önök tiszteletreméltó testületében egyesek, kik intencióimat helyesen fogták fel. Ha ma nem, de holnap már valószínűleg igazat fognak nekem adni, még azok is, kiknek nagy érdekeit, a vállalkra nehezdedő fontos feladatok miatt, továbbra is védeni fogom minden erőmből, még akaratuk ellenére is. Ez az én kötelességem! Távol áll és távol állt mindenkor tölem kormányzati, helyesebben mondva személyi ügyeikbe avatkozni, de lelkiismeretem szavát tapasztalt *jojtalanság* esetén nem fogom

magamba fojtani még akkor sem, ha keresztre feszítenek, vagy ha felnégyelnek. A jelen esetben is érzem lelki meggyőződésemet, hogy mellettem áll az igazság s azért bátran haladok tovább megkezdett utamon, melyről nem fog eltéríteni semmi szolgálati viszonyból folyó kötelese bizalomnyilvánítás. Egyben Önöknek van igazuk! Igazuk van abban, hogy taktilái hibát követtem el s nem ott kezdtem, ahol végezi fogom s magam itélkezem, ahelyett, hogy a nagyközönség itéletét provokáltam volna. Ettől azonban a magyar tisztviselői karra való tekintetek tartottak vissza! Okosan tették, hogy azon a gyűlésen résztvettek, hisz Önök nagyon jól ismerik fölöttes hatásúguk természetét! Hiszem és reménylen, hogy az újabb kor felémező és szabadabb eszméinek hatása érezhető lesz abban a nagy testületben is, melynek eddig nagy hivatása mellett szerep alig jutott s akkor befogják látni, hogy az a támadás, mely e lap hasábjain napvilágot látott, nem az én, vagy más egyesek, hanem a testület érdekeit szolgálta. Végül megjegyzem, hogy az ügy felett a nagyközönség vallás- és közoktatásügyi minisztérium fog itélkezni. — B. I. Budapest. Az anyag együtt van. Feldolgozva hozzátok is beküldöm.

Felelős szerkesztő: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczi Ferencné.

HÉDA B.

fűszer- és csemegekereskedése
Túróczi-Szentmárton, főtér.

Őszi és téli idény.
Teasütemény, cukorkák, halkonszervék, füstölt húsarak, likörök és borok.
Déli gyümölcsök
legolcsóbb bevásárlási forrása.

Naponta friss virsli!
Magyar és francia pezsgő!

BRÁDY-féle gyomorcsépek a Máriacelli Szűz Mária védjegygel ellátva.

melyeket Máriacelli gyomorcsépeknek nevez a nép, harminc év óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E csépeknek utóéletétlenül jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, hányás, álmatlanság, vérszegénység és sápkór ellen. — Kapható minden gyógyszerárterében. Egyik üveg 80 fill., nagy üveg 1 K 40 f., 6 üveg 5 K, 3 duplaüveget 4 K 50 fillért franko küld a készítő BRÁDY K. gyógyszerára a „Magyar Királynak”, Wien, I., Fleischmarkt 1. Depot 241.

Ügyeljünk a vgdjegyre, amely a Máriacelli Szűz Mária ábrázolja, a vörösrézű csomagolásra és az aláírásra, mely az oldalt levő kép mása.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

TÉLI MENETREND.

A magyar királyi államvasutakon:

(Érvényes 1910. év október hó 1-től.)

Budapest—Túróczi-Szentmárton:

Gyv. ind.	reggel 7:05,	érk. délután	1:38
Szv. "	délelőtt 9:15,	" "	7:54
Gyv. "	délután 3:30,	" este	10:21
Szv. "	délután 5:55,	" reggel	4:21
Vv. "	éjjel 11:10,	" délelőtt	11:20
Vv. Jánoshegyről ind. reg.	4:47, é. reg.		7:12

Túróczi-Szentmárton—Budapest:

Gyv. ind.	reggel 5:41,	érk. délután	12:45
Szv. "	" 9:04,	" este	7:10
Gyv. "	délután 2:52,	" "	9:15
Vv. "	" 4:56,	" reggel	5:10
Szv. "	este 11:40,	" délelőtt	9:50
Jánoshegyre i. d. u.	12:03, é. d. u.		3:35

Túróczi-Szentmárton—Rutka:

Gyv. ind.	délután 1:39,	érk. délután	1:47
Szv. "	este 7:56,	" este	8:05
Gyv. "	" 10:22,	" "	10:30
Szv. "	reggel 4:23,	" reggel	4:32
Vv. "	" 7:15,	" "	7:31
Vv. "	délelőtt 11:22,	" délelőtt	11:31

Rutka—Túróczi-Szentmárton:

Gyv. ind.	délután 2:43,	érk. délután	2:51
Szv. "	reggel 8:48,	" reggel	9:03
Gyv. "	" 5:32,	" "	5:40
Szv. "	este 11:28,	" este	11:39
Vv. "	délután 4:43,	" délután	4:55
Vv. "	délelőtt 11:00,	" délelőtt	11:18

Budapest ny. p. u.—Zsolna:

Gyv. ind.	reggel 7:05,	érk. délután	1:33
Szv. "	" 9:20,	" este	8:40
Gyv. "	este 6:50,	" éjjel	12:24
Szv. "	" 8:40,	" reggel	6:10

Zsolna—Budapest ny. p. u.:

Gyv. ind.	éjjel 3:51,	érk. reggel	9:40
Szv. "	reggel 7:18,	" este	5:55
Gyv. "	délután 12:20,	" "	6:20
Gyv. "	délután 3:20,	" "	9:45
Szv. "	este 9:25,	" reggel	6:40

A os. kir. szab. Ks.-Od. vasutakon:

Kassa—Rutka

Szv. ind.	reggel 3:45,	érk. reggel	9:06
Szv. "	" 5:05,	" délután	12:20
Szv. "	" 7:30,	" "	2—
Gyv. "	délután 12:15,	" "	5:35
Szv. "	" 12:40,	" este	8:07
Szv. "	" 4:00,	" "	10:42
Szv. Liptósztmiklósról i. reg.	6:25 é. reg.		7:55

Rutka—Kassa.

Szv. "	" 7:55,	" délelőtt	11:30
Szv. "	" 8:12,	" délután	3:54
Gyv. "	délután 12:28,	" "	5:15
Szv. "	" 2:30,	" este	9:15
Szv. "	" 4:15,	" éjjel	11:03
Szv. "	este 8:10,	" éjjel	1:00
Sz. i. este 6:55, é. Liptósztmiklóra éjjel			8:55

Rutka—Zsolna:

Szv. ind.	reggel 5:38,	érk. reggel	6:05
Szv. "	délelőtt 9:10,	" délelőtt	9:32
Szv. "	délután 12:46,	" délután	1:15
Szv. "	" 2:20,	" "	2:45
Gyv. "	" 5:38,	" este	6—
Szv. "	este 8:30,	" "	8:57
Szv. "	éjjel 10:54,	" éjjel	11:20

Zsolna—Rutka:

Szv. "	reggel 4—,	" reggel	4:28
Szv. "	" 7:25,	" délelőtt	7:52
Gyv. "	délután 12:03,	" délután	12:25
Szv. "	délután 1:53,	" "	2:18
Szv. "	" 3:26,	" "	3:55
Szv. "	este 7:38,	" este	8—
Szv. "	este 9:30,	" "	10—

2560/1910 tk. szám.

Hirdetmény.

Károlyfalu község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1880 : XXIX., az 1889 : XXXVIII. és az 1891 : XVI. t.-c. zikkbe a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892 : XXIX. t.-c. zikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé :

1. hogy mindazok, akik 1886 : XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889 : XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891 : XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit és valamint az 1889 : XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891 évi XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886 : XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis 1911. évi április hó 30-ig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indí ott törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889 : XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1911 évi április hó 30-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. Hogy mind azok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892 : XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is, a kik tulajdonjog arányának az 1889 : XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését szerelmesnek találják — e tekintetben a felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1911. évi április hó 30-ik napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításakor közbe jött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is esatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvetelik.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság, Turócszentmárton, 1910. évi október hó 15-én.

Petrás Mihály s. k.
kir. jbiró

A kiadmány hitelül.

Roll, s. k.
kir. tkvezető

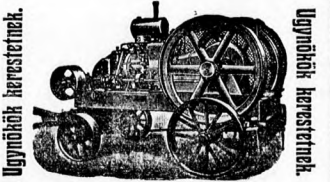
Kocsikasokat

mérték után készít
a „Viktória“ kosáripár
Turócszentmárton.
(Holländer-féle ház.)

Nincs többé csúz, reuma, köszvény,
ha állandóan a
Stubnyai Fenyő Sósorszesz
bedörzsöléseket használja.

Minden hüllésből eredő fájdalmat már rövid használat után szüntet. Kapható mindenütt! Nagy 6 füveg vételénél portómentesen a készítőnél: Dr. Endre, gyógyszerész Stubnya-fürdő, 1/4 füveg 40 f., 1/2 ü. 1 kor. 1/1 ü. 2 kor.

Ugyonhók heresztetnek.
EREDETI
„CHRISTOPH!“
benzin szivógáz-motorok, lokomobilok és
NYERSOLAJ-MOTOROK
ma az első helyen állanak.

A „CHRISTOPH“ név garancia.
75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.

Kérjen árjegyzéket
DÉNES B. — motorszpecialista cégtől —
BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 15.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle
pemetefü-cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk s határozottan RETHY-félét kérjünk. mivel sok haszontalan utánzata van.
Egy doboz ára 60 fillér!
Kizárólag csak RETHY-félét fogadjunk el!

Az elismert legjobb, legelterjedtebb magyar napilap
Az Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Rákóczi-ut 54.
Főmunkatársak: **Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor.**
Felelős szerkesztő: **Gajári Ödön.**
Szerkesztő társ: **Dr. Agai Béla.**
Előfizetési árak: 1 óra 2 kor. 40 fillér, 1/4 évre 7 kor. fél évre 14 kor. egy évre 28 kor.

Gyermekjáték
a Schicht szappannal való mosás
ment egyszerre tisztít és fehérít is,
s meglakart minden farsásvagot
és megerőltet!

Óvás!

Aki varrógépet akar vásárolni, ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által, amelyeknek az a céljuk, hogy

SINGER

név alatt használt vagy régebbi rendszertű gépeket hozzanak forgalomba. Inkább azt vegye figyelembe, hogy varrógépeinket nem viszontelárusítók utján, hanem saját üzletelhelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek.

Csak oly üzletekben, melyek ezen címmel vannak ellátva

szerezhetők be Eredeti SINGER varrógépek

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság

Turócszentmárton, Léva, Pozsony, Besztercebánya, Selmecbánya, Rózsahegy, Zsolna, Alsókubin.

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegy-észletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona. HECHT BANKHÁZ RÉSZV.-TÁRSASÁG Budapest, Ferencziek tere 6.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Gapsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régiónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult községyvénél, oszónál és meghűlésekénél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlások óvatosság legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Legszébb, legolcsóbb és legkényelmesebb

VILÁGITÁS AZ ACETYLEN

Különösen a mi szabadalmazott Párisi világkiallításán arany- és ezüstéremmel kitüntetett „Jdeal” készülékkel. A kezelése egyszerű, az üzem olcsó, biztos és veszélytelen. Egy 40 gyertyafényű Auer-égy körülbéli 1 1/2 fillérbe kerül. Több mint 1000 darab van üzemben. 5 évi jótállás.

Kellner és Schanzer BUDAPEST, Aulich-u. 2.
az egyesült karbidgyárak képviselői.

Csak komoly érdeklődőkre reflektálunk.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

s elnyájkásodás ellen gyors s biztos hatású

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor” gyógyszer-tár

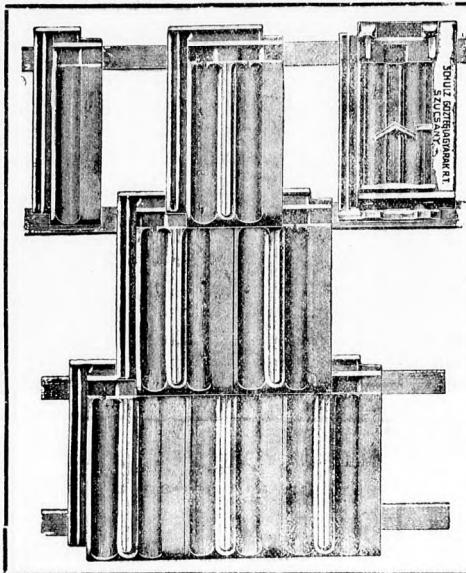
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája hamar meggyógyított!

KAPHATÓ: Turócszentmárton: Toperozer Sándor; Osákov: Negru Dénes, Tikáts Richárd, S. Vuits; Ujarad: Termajgó O. örök. gyógyszer-tárakban.

Schulz Gőztéglagyárak

Részvénytársaság

Szucsány (Ks.-Od. vasút) és Turócszentmárton gőztéglagyárai

szállítanak:

Francia kettőshornyolt-, horonyolt- és hódfarkú fedéscserepet, alagsőveket, nyersfalazati és idomtéglákat vízhatlan, fagyellenálló, egyenletes minőségben. Minden iparágak megfelelő chamotte és tűzálló téglákat.

Építési vállalata

szerkeszt és épít: minden alaku gyári kéményeket, kazánfalazásokat és tűzelési berendezéseket jótállás mellett.

Központi iroda: Szucsány. Elárusítóhely Turócszentmártonban SCHULZ LIPÓT cégnél.

Gyógyítsd az iszákosságot,

míg az iszákos a törvényt nem sérti meg.

Mentsd meg, mielőtt a szesz egészségét, munkakedvét és vagyonát tönkreteszi, vagy a halál a mentést lehetetlenné teszi.

Alkolin az alkohol oly pótléka, mely előidézi, hogy az iszákos a szesz italoktól megundorodik.

Alkolin teljesen ártalmatlan és oly biztosan hat, hogy a legiszákosabb embernél sem fordul elő visszaesés.

Alkolin a legujabb, amit a tudomány e téren alkotott s már sok ezer embert mentett meg a nyomortól és végromlástól.

Alkolin könnyen oldható szer, melyet például a háziasszony férjének, anélkül, hogy az valamit észrevenne, reggelijébe is bethet. A legtöbb esetben az illető nem is érti meg, hogy hirtelen nem bírja az alkoholt és azt hiszi, hogy annak tulságos élvezete az oka ennek, mint ahogy egy ételt meg lehet utálni, ha abból tulságos sokat eszik az ember.

Alkolin kellene, hogy minden apa a fiának, diáknak adjon, mielőtt a vizsgán megbukik, mert ha nem is adta magát egészen az italnak, mégis gyengíti agyát. — Egyáltalában ajánlatos, hogy mindenki, akinek nincs elég akaratereje az alkoholtól való visszatartáshoz, egy adag Alkolin bevegjen. Ez teljesen ártalmatlan. Ez által konzerválja egészségét és megtakarít sok pénzt, amelyet különben borra, sörre, vagy pálinkára költene.

Az Alkolin-szer 10 koronába kerül és a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett küldi csak az

Alkolin Institut, Copenhagen 1821. Dänemark.

Levelek 25 fillérrel, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőik.